



Hærens Værn mod Panservogne.

I den Ønskeseddel, som var opstillet i »Vort Værn«s Oktober Nummer, lød Ønske Nr. 4 paa, at Hæren maa blive udrustet med *moderne Vaaben*, saaledes at den bliver i Stand til at værges sig mod moderne Kampmidler, Flyvere og Panservogne.

Vi skal denne Gang komme nærmere ind paa,

imod os, og hvorledes det sandsynligvis vil blive benyttet.

Moderne Tanks er forsynede med et Staalpanser paa fra 6—7 til henimod 30 mms Tykkelse, deres Hastighed er i gunstigt Terrain ca. 20 km i Timen, paa Landevej dog betydelig større. Bevæbningen bestaar i Reglen af Kanoner af Kalibe-



Engelske Panservogne gaar til Angreb.

hvordan og i hvilken Grad en dansk Hær har Mulighed for at sikre sig imod et Angreb af pansrede Kampvogne, — Tanks, som de her i Almindelighed kaldes.

Tank-Angreb og Forsvaret mod dem er et Emne, som i høj Grad omtales i militære Tidsskrifter, ikke mindst i de tyske.

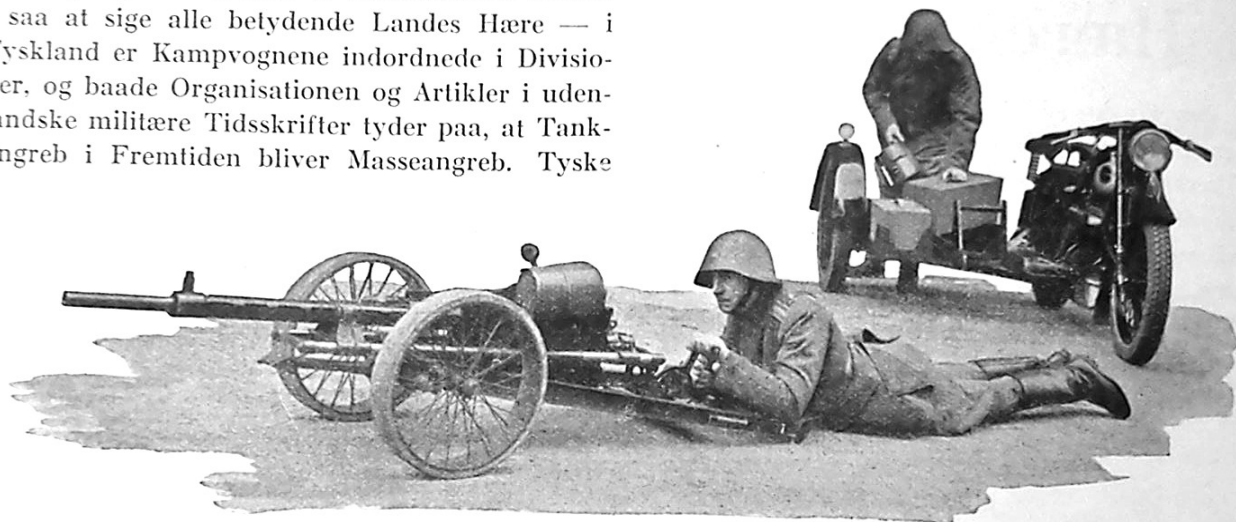
Naar vi vil klare for os, hvordan vi skal indrette os for at kunne afværge et Angreb, maa vi undersøge, hvad Slags Djævelskab vi kan faa

20—37 mm foruden Maskingeværer, og Besætningen, der naturligvis varierer efter Tank'ens Størrelse, er ved den almindeligste Type 1-3 Mand foruden Vognføreren. Vognens Aktionsradius er paa Grund af den ringe Plads og det ret store Benzinforbrug ret kort — 100 km maa vist regnes for Maksimum.

Af Tanks findes adskillige Typer, men det er overalt den lette og middelsvære Type, der er den dominerende.

Tanken er et udpræget Angrebsvaaben, og i de i de senere Aar udgivne Bøger, Tidsskriftartikler m. m. omhandlede Tankangreb er det i Reglen Bevægelseskrigen, man regner med. En Anskaffelse af Tanks til den danske Hær maa derfor betegnes som upaakrævet — vor Kamp maa være en sejt Defensiv, hvorunder vi — i Modsætning til Angriberen — kan udnytte vort grundige Terrainkendskab, vore i Forvejen rekognoscerede Stillingen og vor danske Landsoldats Karakter. Den danske Soldat har ikke den franske Poilu's Begejstring, men han kæmper sejt og udholdende mod den Fjende, der vil krænke hans Hjem og hans Land.

Kampvognformationer er efterhaanden indført i saa at sige alle betydende Landes Hære — i Tyskland er Kampvognene indordnede i Divisioner, og baade Organisationen og Artikler i udenlandske militære Tidsskrifter tyder paa, at Tankangreb i Fremtiden bliver Masseangreb. Tyske



20 mm Kanonen i Stilling.

Kilder angiver Styrker paa 100 Tanks pr. km Front. Det er givet, at for at et saadant Angreb skal lykkes, maa det føres overraskende, thi har Forsvareren faaet Tid til at gøre sine Vaaben klar til Modtagelse af Angrebet, vil dette ikke have Sikkerhed for at lykkes. Et Tankangreb maa ikke erkendes af Modstandern, før selve Angrebet er inde paa en Afstand af ca. 1000 m foran Fronten, d. v. s., at Angrebet ført med en Hastighed af 20 km i Timen kun er 3 Minutter om at naa frem til den fjendtlige Front.

Hvad har vi nu her i Danmark at sætte ind imod et saadant Tankangreb? Desværre maa vi erkende, at vi paa dette Omraade er langt tilbage — saa langt tilbage, som vi overhovedet kan være.

Paa mange andre Omraader har vor Hær faaet anskaffet et godt og moderne Materiel: vort Rekylggevær, der ogsaa anvendes som Maskingevær, er Verdens bedste, hele vor Fodfolksudrustning maa betegnes som god, og ogsaa Artilleriets Skyts er moderniseret, selv om man endnu har et Stykke Vej igen, før man kan betragte Materialanskaffelserne som helt tilfredsstillende, og vi er i Hæren begyndt at faa Panservogne, men *overfor Kampvogne staar det danske Fodfolk i Dag i Virkeligheden værgeløst* — det er et haardt Udtryk, men det maa desværre siges at være rigtigt.

Hærens Ledelse er naturligvis fuldt ud klar over dette, og Forholdet er vel det, at vore Mid-

ler til Anskaffelse af Materiel er meget begrænsede, og saa er Anskaffelsen af »Anti-Tankvaaben« blevet sat tilbage paa Anskaffelsesprogrammet til Fordel for andre maaske lige saa nødvendige Anskaffelser, og ingen har vel kunnet forudse, at Udviklingen netop paa Kampvognsomraadet er blevet saa rivende, at Kravet om Vaaben mod disse Køretøjer nu er brændende.

Der er her i Landet delte Meninger om, hvilket Vaaben man skal vælge; nogle vil have et Vaaben, der kan skyde gennem alt eksisterende Panzer, der anvendes til Kampvogne, men overfor et saadant Krav maa man med danske Forhold for

Øje gøre Indsigelse. Forholdet er jo det, at vi her i Danmark *maa* tage mange Hensyn, der ikke rigtigt rimer med de ideelle militære Krav; vi har sagt det før, vi maa i nogen Grad resignere. Danmark kan ikke deltage i det almindelige Kapløb mellem Projektil og Panzer, og lad os se, om det nu ogsaa er nødvendigt at stille Kravene saa forfærdeligt store i den Henseende. Den store Kampvognstype er overalt i Mindretal. Man kan naturligvis ikke benægte, at svære Kampvogne kan komme til at optræde paa dansk Krigsskueplads, men i hvert Fald paa Sjælland er Sandsynligheden ikke saa stor. Det farligste for os vil altid være et overraskende og hurtigt Masseangreb af den almindelige lettere og lette Type af Kampvogne, denne Type kender enhver Biografgænger fra »Ugerevuernes« Billeder af Parader, hvori de optræder ligefrem i Kolonner.

Som anført maa man regne med, at Kampvognsangreb i Fremtiden bliver *Masseangreb*. Staar man overfor et saadant Masseangreb, er det klart, at Vaabnet derimod ogsaa maa optræde talrigt; et saadant Masseangreb føres frem med stor Fart, og Vaabnet maa være hurtigt skudklart og i Stand til straks i Fodfolkets forreste Linier at optage Kampen.

Skal et Kampvognsangreb lykkes, saa maa det som alle andre Angreb komme overraskende. Kravet maa derfor

lige Kampvogne overalt møder disse Vaaben og i et Antal, der er i Stand til hurtigt at beskyde selv de større Kampvognsangreb.

Dette Krav — Anti-Tankvaaben ved Bataillonerne — udelukker i Virkeligheden sværere Kanoner fra denne Anvendelse. Saadanne Kanoner har saa stor Vægt, at alene at slæbe dem frem gennem Terrainet kan volde Vanskelighed, og som Følge af deres Vægt og Synlighed maa de optræde saa langt bag Hovedkamplinien, at de ikke virksomt kan optage Kampen, før Kampvognene har passeret de forreste Linier — altsaa for sent. Anti-Tankvaabene maa fra første Færd være i de forreste Linier; thi moderne Kampvogne kører saa hurtigt, at hvert Minut er kostbart; Ilden maa aabnes, saa snart Angrebet erkendes.

Vi har her i Landet en 20 mm Kanon af dansk Konstruktion og af samme System som vort Rekylgvær. Denne Kanons Anvendelse som Anti-Tankvaaben har vel mødt nogen Modstand fra dem, der vil have, at et saadant Vaaben skal kunne gennemskyde alt Kampvognspanser, men bør man ikke se paa denne Skytstype med »danske Øjne«? Det forekommer os, at den Skytstype har saa store Fordele, at det er værd at overveje, om den i Virkeligheden ikke er tilstrækkelig til Anvendelse som dansk Anti-Tankkanon.

Den 20 mm Kanon har følgende Fordele:

1. Systemet er det samme som ved vort Rekylgvær og Maskingevær, hvilket vil sige, at enhver rekylgværuddannet Infanterist er i Stand til at betjene den. Enhver anden Skytstype kræver særligt uddannet Personel, og en Aarrække vil gaa, før den fornødne Mobiliseringsstyrke er uddannet. Med andre Ord: Vi har allerede Betjeningsmandskab til Kanonen og er klar til at rykke ud, saa snart Kanonerne er der. En nærmere Paavisning af det praktiske i i Hæren at have samme System i Kanon, Rekylgvær og Maskingevær behøves ikke.
2. Kanonen er let — den vejer 53 kg, Lavetten 30 (paa Hjul 45), altsaa ialt 83 kg (paa Hjul 98 kg) — Kanonen kan altsaa let følge Fodfolket og er paa Hjullavetten hurtigt klar til Skud i alle Retninger..
3. Kanonen er lidet synlig; dens laveste Mundingshøjde er kun 35 cm.
4. Den er helautomatisk og derfor hurtigskydende (praktisk Skudhastighed 150 Skud i Minuttet), hvilket giver den et stort Fortrin frem for en halvautomatisk Kanon — især overfor de nævnte hurtige Masseangreb, hvor en Kanon kan komme ud for at skulle

beskyde ikke een, men flere Tjendinge Kampvogne.

5. Ogsaa Ammunitionen er let (et Magasin med 15 Skud vejer 8,5 kg), og Ammunitionens Fremføring er derfor ret let.
6. Den er langt billigere end Kanoner af større Kaliber, og vi har derfor Raad til at anskaffe den i stort Antal.
7. Kanonen er dansk.

Overfor disse Fordele staar Indvendingerne mod Projektilets Panserbrydningsevne. Projektilet gennembryder (med vinkelret Anslag) et Chromnikkelstaalpanser

paa 1000 m af 22 mm Tykkelse,	
- 600 - - 30 »	— og
- 200 - - 40 »	—

Da det vel maa regnes for Undtagelser, at man i længere Tid kommer til at beskyde Kampvogne paa 1000 m Afstand, er det hovedsagelig Gennembrydningsevnen paa Afstande fra 600 m og ind efter, der har Interesse, og 30—40 mm Panser er nu ikke saa helt lidt. Skal en Kampvogn kunne køre med nogenlunde Lethed (og Hastighed) gennem Terrainet, vil den let blive for tung, naar den overalt skal have svært Panser, og selv om selve Skytset i Vognen maaske er beskyttet kraftigt, findes der paa mange Steder i Kampvogne Panser af svagere Konstruktion, og herimod er der i hvert Fald gode Muligheder for den 20 mm Kanon. (Eksempelvis letter dens lave Anslags-højde en Beskydning af Kampvognenes Bund, der altid er forholdsvis svagt beskyttet). Ser man paa de Billeder og Films, der forevises af udenlandske Kampvogne, saa er det overalt den lettere Type, man ser (Hitler fik en saadan ny Division præsenteret paa sin Fødselsdag fornylig), og der er ikke Tvivl om, at den 20 mm Kanon er i Stand til at gennembryde disse Typer. Fremfor at have enkelte (langsommere skydende) Kanoner af sværere Kaliber til Raadighed ved et Masseangreb af saadanne Kampvogne vilde det da være bedre at have Fodfolkets Linier »spækket« med 20 mm Kanoner, der ved Hurtigskydning slynger en Masse Granater mod Tankkolonnerne. Selv om ikke ethvert af Skuddene faar en saadan Anslagsvinkel, at Projektilerne »bider«, saa vil den hurtige Skydning give saadanne Muligheder for gunstigt Anslag, at Kanonen alt ialt vil have et stort Fortrin fremfor den langsomt skydende Kanon af større Kaliber, omend Træfferen af denne ogsaa har bedre Gennembrydningsevne. Spørgsmaalet er en grundig og nøgtern Overvejelse værd, ikke alene af Hensyn til de allerede nævnte Fordele, men ogsaa af rent taktiske Hensyn; thi ved Tankangreb haster det.